

کارگزاران شایسته

در اسلام

مؤلف:

سیدمرتضی حسینی اصفهانی

حسینی، مرتضی، ۱۳۳۴ -

کارگزاران شایسته در اسلام / مؤلف مرتضی حسینی اصفهانی. -- قم: فرهنگ قرآن، ۱۳۸۴.

ISBN 964 - 7557 - 25 - 6 ریال ۱۳۰۰۰

۲۴۸ ص.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص. ۳۸۷؛ همچنین به صورت زیر نویس.

۱. کارگزاران حکومتی -- اخلاق. ۲. رؤسای جمهور -- جنبه های مذهبی -- اسلام. الف.

عنوان.

۲۹۷ / ۶۵۸

ک ۵۷ ح ۹ / ۲۵۲ BP

م ۸۴ - ۳۲۲

کتابخانه ملی ایران

کارگزاران شایسته در اسلام

☐ مؤلف:	☐ سیدمرتضی حسینی اصفهانی
☐ موضوع:	☐ کارگزاران شایسته در اسلام
☐ قطع:	☐ رقعی
☐ کامپیوتر:	☐ سیدمصطفی مدرسی یزدی
☐ ویراستار:	☐ محسن تیموری و موسی زندوکیلی
☐ ثبوت چاپ:	☐ اول
☐ محل چاپ:	☐ چاپخانه دفتر انتشارات اسلامی
☐ لیتوگرافی:	☐ جوادالائمه
☐ ناشر:	☐ انتشارات فرهنگ قرآن
☐ تعداد مجلدات:	☐ یک جلد
☐ تعداد صفحات:	☐ ۲۵۲
☐ تاریخ انتشار:	☐ بهار ۱۳۸۴
☐ مجموعه آثار:	☐ ۲۸
☐ شمارگان:	☐ ۳۵۰۰۰
☐ قیمت:	☐ ۱۸۰۰ تومان
☐ شابک	ISBN: 964 - 7557 - 25 - 6

حق چاپ محفوظ است.

فهرست مطالب

۱۷	پیشگفتار.....
----	---------------

فصل اوّل

بحثی پیرامون حکومت، ضرورت آن، حکومت اسلامی

۲۳	● حکومت و ضرورت آن.....
۲۵	✽ تنفیذ مسؤولیت از پیامبر اسلام به عاملان.....
۲۷	✽ جانشینان پیامبر ﷺ هنگام غزوات.....
۲۹	✽ تعیین اشخاص از سوی پیامبر ﷺ به هنگام مسافرت.....
۳۰	✽ ارسال معلمان دینی از سوی پیامبر ﷺ به اطراف جهان.....
۳۴	■ شناخت جایگاه و مسؤولان حکومت.....
۳۵	✽ لایق ترین زمامدار نزد علی علیه السلام.....
۳۶	✽ بهترین زمامدار نزد علی علیه السلام.....
۳۷	✽ حکومت از دیدگاه علی علیه السلام.....
۳۸	✽ جایگاه حکومت از دیدگاه علی علیه السلام.....
۳۹	✽ فلسفه حکومت از دیدگاه علی علیه السلام.....

۴۲ حکومت، امانت الهی

۴۵ اجتناب کردن از خیانت در امانت الهی

فصل دوم

جایگاه رئیس جمهور، اختیارات وی در قانون اساسی

۴۹ قانون اساسی

۵۰ مفهوم رئیس جمهور

۵۰ جایگاه رئیس جمهوری در قانون اساسی

۵۲ سوگندنامه رئیس جمهور

۵۳ وظایف رئیس جمهور

۵۷ مفهوم رأی

۵۸ رأی خدا پسنده و معامله با خدا

۵۹ عدم حضور در صحنه برای رأی

۶۰ ترک رأی، ویژگی یهود

۶۱ رأی انحرافی یا معامله با شیطان

فصل سوم

جایگاه رئیس جمهور (صفات فردی و اجتماعی) و کارگزاران

شایسته در اسلام

۶۷ جایگاه قوه مجریه

۶۸ ویژگی فردی ریاست جمهوری

۶۸ صفات پنج گانه زمامدار

۶۹	✽ ویژگی بهترین زمامدار
۷۳	✽ رئیس جمهور نه با شعار، بلکه با شعور (و عمل)
۷۴	✽ ملاک فضیلت و پستی در گفتار و عمل
۷۹	✽ رئیس جمهور و الگوگیری از رسول خدا ﷺ
۸۲	✽ فرمان علی علیه السلام به خودسازی حاکم مصر
۸۴	✽ رئیس جمهور و ساده زیستی
۸۶	✽ اولیای خدا الگوهای ساده زیستی
۸۷	✽ ریاست جمهور و ساده پوشی
۸۸	✽ رئیس جمهور دردشناس
۸۹	✽ رئیس جمهور اندوه شناس از نگاه علی علیه السلام
۹۰	✽ زمامدار شایسته
۹۳	✽ شجاعت و شهامت در رئیس جمهور
۹۶	✽ احترام به قانون و حدود الهی
۹۷	■ ویژگی اجتماعی رئیس جمهور
۹۷	✽ پذیرش ریاست بر مبنای مسؤولیت
۹۸	✽ رئیس جمهور و احترام به میثاق
۹۹	✽ رئیس جمهور و افق بلندنظری به محرومان
۱۰۱	✽ رئیس جمهور و احترام به حدود الهی در بیان «علی» علیه السلام
۱۰۲	✽ هماهنگی رئیس جمهور با رهبری
۱۰۴	✽ معرفی رئیس اجرایی و امر به پیروی مردم از وی
۱۰۵	✽ رئیس جمهور و خدمات اجتماعی
۱۰۶	✽ رئیس جمهور و سودرسانی به مردم
۱۰۸	✽ رئیس جمهور و خدمت به مردم

- ۱۱۱ رئیس جمهور و عدم گروه‌گرایی (سکتریانیسم)
- ۱۱۲ رئیس جمهور اصلاح طلب
- ۱۱۸ رئیس جمهور، افشاگر دشمن خارجی
- ۱۲۰ رئیس جمهور، افشاگر دشمن داخلی
- ۱۲۲ امیر مؤمنان علیه السلام و افشای توطئه ناکین
- ۱۲۳ امیر مؤمنان علیه السلام و افشای درونی ناکین
- ۱۲۴ مراعات حقوق رئیس جمهور و مردم و بقای حکومت

فصل چهارم

حکومت یا مدیریت، طرح و برنامه‌ریزی جامع، تعیین وظایف،
انتخاب مسؤولان بر مبنای اصول کارشناسی

- حکومت ملازم مدیریت
- ۱۳۳ مدیریت رئیس جمهور و برنامه حکومتی
- ۱۳۴ برنامه‌ریزی و عدم پشیمانی
- ۱۳۵ برنامه‌ریزی ویژه و نتیجه برتر
- ۱۳۶ حل مشکلات به دست انسان
- ۱۳۷ رئیس جمهور و اخلاق مدیریتی
- ۱۳۸ تعیین وظیفه برای همه خدمتگزاران
- ۱۳۹ انتخاب رئیس مستقل برای هر کار
- ۱۳۹ مسؤولیت و خدمتگزاری
- ۱۴۳ ویژگی وزرا و کارگزاران
- ۱۴۵ شرایط لازم برای وزرا و کارگزاران
- ۱۴۷ سیمای بازرگانان و صاحبان صنایع

۱۴۹	به بدترین وزیر از دیدگاه علی (ع)
۱۵۰	به جایگاه رؤسای دفاتر و منشیان
۱۵۱	به انتخاب منشی مناسب
۱۵۳	به اصول روابط زمامداران
۱۵۵	به اطرافیان، نمودی از شکست مدیران
۱۵۵	به اطرافیان، آئینه شخصیت مسؤولان
۱۵۶	به نرم زبانان منافق
۱۵۹	به عدم تملق و چاپلوسی
۱۶۰	به عجب
۱۶۱	به کم‌گویی و گزیده‌گویی
۱۶۲	به پرهیز از مواضع تهمت
۱۶۲	به عدم کمترین ارتباط با خائنان
۱۶۳	به برکنار نمودن خائنان
۱۶۳	به خائنان، آفت مسؤولان
۱۶۴	به خائنان عامل شکست
۱۶۴	به فریادرسی از کوته‌دستان
۱۶۵	■ معیارهای گزینش
۱۶۵	به معیار انتخاب کارگزاران
۱۶۶	● انتخاب کارگزاران بر اصول کارشناسی
۱۶۷	به اجازه در اظهار از قابلیت‌ها و توانایی‌ها
۱۶۷	به دقت در گزینش با ملاحظه لیاقت‌ها
۱۶۸	به فاقد امتیاز و عدم توقع
۱۶۹	به انتصاب افراد کارآزموده

- ۱۶۹ معرفت اشخاص بر مبنای آزمون.
- ۱۷۰ عدم رودربایستی در اعطای مسؤولیت‌ها.
- ۱۷۱ انتخاب بر مبنای امتحان.
- ۱۷۲ امتحان عملی نه قولی.
- ۱۷۳ ارتقای رتبه بر پایه عمل.

فصل پنجم

اخلاق کارگزاران بر مبنای روابط نیکو، رفاقت،

مدارایی و دوراندیشی

- ۱۷۷ ■ اخلاق زمامدار با مردم.
- ۱۷۸ ✎ اخلاق وزرا و مدیران اجرایی.
- ۱۸۰ ✎ سیمای وزرا و کارگزاران.
- ۱۸۰ ■ کارگزاران و رفیق و مدارایی با مردم.
- ۱۸۱ ✎ رفیق و مدارایی.
- ۱۸۳ ✎ رفاقت در سلسله مراتب کارگزاران.
- ۱۸۵ ✎ رفاقت و مدارایی، حافظ ایمان.
- ۱۸۵ ✎ دوستی عامل رسیدن به هدف.
- ۱۸۶ ✎ دوستی، آسان کننده مشکلات.
- ۱۸۶ ✎ رفاقت و آراستگی.
- ۱۸۷ ✎ رفاقت عامل احترام.
- ۱۸۷ ✎ پاداش اخروی رفاقت.
- ۱۸۷ ✎ بکارگیری شدت.
- ۱۸۸ ■ آینده‌نگری و دوراندیشی.

۱۹۱	فکر، صبر و تجربه مقدمه دوران‌اندیشی.....
۱۹۲	اختصاص ندادن پیش‌بینی به صاحبان موقعیت.....
۱۹۳	آثار دوران‌اندیشی.....
۱۹۷	آثار بد «دوران‌اندیش نبودن و دوران‌اندیشی بد».....

فصل ششم

گزینش کارگزاران براساس: مروت، جوانمردی، بلند همتی، ایثار،
خوشرویی، نشاط کاری و حلم و بردباری

۲۰۱	کارگزاران با مروت و جوانمرد.....
۲۰۲	آثار مروت و جوانمردی.....
۲۰۹	گزینش افراد با اراده و مصمم.....
۲۱۲	کارگزاران با نشاط کاری.....
۲۱۳	تلاش و کوشش پی‌گیر.....
۲۱۵	ثمره تلاش و کوشش.....
۲۱۶	پشتکار در کارها.....
۲۱۷	نکته مهم.....
۲۱۸	حلم و بردباری کارگزاران.....
۲۱۹	بردباری عامل ریاست.....
۲۲۱	ریاست و عدم غرور و خودپسندی.....
۲۲۱	لزوم رازداری وسیع.....
۲۲۲	ملاک و معیار در گزینش.....
۲۲۳	آزاد اندیش.....

فصل هفتم

ملاک گزینش بر مبنای تجربه، مشورت و اعتماد به نتایج بزرگ آن

- معیار گزینش بر مبنای تجربه ۲۲۷
- ✎ فوائد تجربه در کارگزاران ۲۲۸
- ✎ دولت و کارگزاران راستگو ۲۳۱
- ✎ عدم دروغ‌گویی کارگزاران ۲۳۲
- ✎ اجرای کارها بر مبنای صبر و شکیبایی ۲۳۴
- اجرای کلیه کارها بر مبنای مشورت ۲۳۶
- ✎ آفت مشورت ۲۳۹
- ✎ عدم لجاجت و ستیزه‌جویی در کارگزاران ۲۳۹
- ✎ کارگزاران و مردم‌داری ۲۴۲
- ✎ اسلام و سستی و کم‌کاری ۲۴۶

فصل هشتم

استقرار حکومت بر قوه قضائیه، اجرای عدالت، حمایت اسلام از عدالت و آفات قضاوت

- قوه قضائیه ۲۵۱
- ✎ قضاوت و داوری در قرآن ۲۵۲
- ✎ انحصار حق قضاوت به خدا ۲۵۳
- ✎ شرایط قاضی ۲۵۵
- ✎ توجه ویژه اسلام به قسط و عدل و داوری به حق ۲۵۶
- ✎ مفهوم عدالت در کارگزاران ۲۶۰

۲۶۲	تساوی همه افراد در برابر قانون
۲۶۳	بقای حکومت در اجرای عدالت
۲۶۶	گسترش عدالت در شهرها
۲۶۷	دعوت به میانه‌روی و تعدیل
۲۶۸	لزوم عادل بودن عدالت‌گستر
۲۶۹	زامدار و عدالت اجتماعی
۲۷۱	سواده و حق قصاص بر پیامبر ﷺ
۲۷۹	آفت قضاوت

فصل نهم

حکومت و امور اقتصادی، برخورد با رشوه خواران، جمع‌آوری مالیات‌های اسلامی، سیاست اقتصادی، انتخاب نیروها و قوای دفاعی و حفاظت و هشدارها

۲۸۳	تبدیل رشوه به ارمغان در نهادها
۲۸۴	برخورد قاطعانه امام با چنین ارمغان
۲۸۷	نیروهای اقتصادی و مالیات
۲۸۷	منتخبان پیامبر ﷺ برای گردآوری مالیات‌ها
۲۸۸	احتیاط در مصرف بیت‌المال
۲۸۹	شکوه امیر مؤمنان علیه از سومی
۲۹۰	رئیس جمهور و میانه‌روی در بیت‌المال
۲۹۱	رئیس جمهور و سیاست اقتصادی
۲۹۱	رئیس جمهور و عدم خیانت در بیت‌المال
۲۹۲	کیفیت پرداخت حقوق

۲۹۴	▪️ اخلاق اجتماعی کارگزاران مالیاتی
۲۹۷	▪️ توازن آبادانی و مالیات
۳۰۰	■ نیروهای دفاعی
۳۰۰	▪️ کارزار پیامبر ﷺ و لشکر اسلام
۳۰۲	▪️ ویژگی فرمانده لشکر
۳۰۴	■ نیروی حفاظت و حراست
۳۰۴	▪️ نصب حفاظت و اطلاعات
۳۰۵	▪️ اطلاعات و نیروی حراست
۳۰۶	▪️ رئیس جمهور و کنترل مؤولان
۳۰۸	▪️ کنترل کارگزاران
۳۰۹	■ تذکرات و هشدارها
۳۰۹	▪️ ضرر فاحش عدم کاردانی و تخصص
۳۱۲	▪️ انتخاب ناشایست و سقوط حکومت
۳۱۶	▪️ اصلاح کردن وزیر
۳۱۶	▪️ عدم پذیرش پست‌ها در حکومت‌های فاسد
۳۱۷	▪️ خائنان به نظام (بدترین مردم)
۳۱۸	▪️ رئیس و رؤسا در نگاه مردم
۳۱۸	▪️ مردم نظاره‌گر دولت
۳۱۹	▪️ توجه به پرسش‌های اختصاصی
۳۱۹	▪️ حذف واسطه‌ها و نامه‌نگاری‌ها
۳۲۰	▪️ سودجویی خویشاوندان
۳۲۱	▪️ رئیس جمهور و حذف کاغذ بازی «بوروکراسی»
۳۲۳	▪️ علل زوال حکومت‌ها

۳۲۵	عامل انقراض حکومت ساسانیان
۳۲۶	سیاست دولت بر عدم وابستگی
۳۲۷	عوامل ارتباط با مشرکان و جهان‌خواران
۳۲۳	نگاه به دشمن از نظر اسلام
۳۲۳	دشمن سبّ و درنده
۳۲۴	بهترین گزینش در دوستی
۳۲۵	آزاد مردی
۳۲۵	اغتنام فرصت‌ها قبل از فوت
۳۲۷	کارگزاران و آزادی
۳۴۳	فهرست آیات
۳۴۶	فهرست روایات
۳۴۷	منابع و مآخذ
۳۵۱	کتاب‌های منتشر شده

حمد و ثنای بی پایان خدای متعال را که «حاکم علی الاطلاق» بر هر پدیده‌ای است، چون او مالک همه چیز است، و اگر حکم نراند ملکیتش نامفهوم است، کسی که در اسمای حسنائش آمده: «ای حکمران!» «یا حاکم»^(۱) و در حکمش از هر حاکمی حکمران‌تر است «یا أحکم الحاکمین!»^(۲) و در حکمش از هر حکیمی نافذتر است «یا أحکم من کل حکیم!»^(۳) و کسی که حکومت و سلطنتش ازلی است، «یا من هو فی ملکه مقیم! و یا من هو فی سلطانه قدیم!»^(۴) کسی که در مُلک و حکومتش زوالی نیست، «یا من هو مَلِک بلا عَزَل!»^(۵) کسی که هیچ حکومتی در بقا به حکومت و سلطنت وی نمی‌رسد، «یا من لا یدوم الاُمُلَکَه!» یا من لا سلطان الاَسُلطانه!»^(۶) و بلکه به جز حکومت او هیچ حکومتی نیست «یا من لا مُلَک الاُمُلَکَه!»^(۷) و اگر حکومتی غیر از حکومت خدا باشد، او مالک حکومت‌هاست «یا مالک المُلَک!»^(۸) کسی که حکم تنها به او منسوب و مربوط است، «یا من له

۱- ۸. دعای جوشن کبیر: ۳۰ و ۲۸ و ۳۴ و ۱۹ و ۷۵ و ۲۰ و ۵۶ و ۳۵.

الحکم والقضاء!»^(۱)، چون مُلک و حکومتی به جز ملک او نیست «یا من لا مُلک الا مُلکه!»^(۲) و بدین خاطر به دنبال حکمش هیچ پی‌گردی نخواهد بود، «یا من لا معقب لحکمه!»^(۳) چون او در حکمش در وحدانیت است و در اجرای آن شریکی اتخاذ ننموده است، «یا من لا یشرک فی حکمه احداً!»^(۴) و حکومتش هیچ‌گاه تزلزل بر نمی‌دارد «یا من له مُلک لا یزول»^(۵) در نتیجه تنها او حکمران است و هیچ‌گاه بر او حکم رانده نمی‌شود، «یا من یُحکم ولا یُحکمُ علیه».^(۶)

حال که اسمای حسناى خدای متعال چنین است، چه بسیار حکومت‌های ستمگر، فسّقه و غاصبان به زور و حيله و تزویر بر سر کار می‌آیند و در تمام شؤون مردم، در ظاهر و باطنشان دخالت و چه بسا تجاوز و تعدی می‌کنند، با این‌که خداوند حکیم در حیطة نظام تکوین و تشریع ذره‌ای ظلم را تجویز نفرموده است: «وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا»^(۷) «و پروردگارت به هیچ‌کس ظلم نمی‌کند»، اکنون اگر این پرسش مطرح شود که آیا وجود این حکومت‌های ستمگر با اسمای حسناى الهی هماهنگ می‌شود؟ و در پاسخ باید گفت: وجود همه این حکومت‌های ظلم ستیز و متعدی به اذن خدا، به عنوان عذاب دنیوی و کیفر اعمال و مکتساب بشریت در عالم تکلیف است، زیرا اگر همه مردم زیر سلطه حکومت‌ها، بنده پاک و خالص خدا بودند، از سوی همین مردم اجازه ظلم و تعدی به اذن الهی به حاکمی از حکام جور داده نمی‌شد تا چنین حکومت‌های مستبد و ستمگر استقرار

۱- ۶. جوشن کبیر: ۵۷ و ۵۶ و ۶۸ و ۸۵ و ۷۲ و ۵۱.

۷. کهف: ۴۹.

یابند، آری چند صباحی مُلک‌ها و حکومت‌ها جهت امتحان به دست مردم افتاده تا همگان مورد آزمایش قرار گیرند و گر نه هیچ‌کس حق حاکمیت بر مردم ندارد به جز خداوند متعال و یا کسی که از ناحیه او و یا رسولش بر مردم حاکمیت الهی پیدا کند که آن‌هم منحصر به رسولان و انبیاء و «افعه» معصومین علیهم‌السلام و یا نایب برحقشان «ولی فقیه» (حضرت «امام» رضوان الله علیه در زمان خودش - و اکنون «مقام معظم رهبری حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای حفظه الله) می‌باشد، و اگر حکومت‌ها در روزگار و گذشت زمان به دست ستمگران و چپاولگران افتاده است هریک وقت معینی خواهد داشت، تا زمانی که حضرت «قائم» علیه‌السلام از سلاله طَیْبَه و طاهره بنی‌هاشم و از فرزندان «رسول اکرم، نیر اعظم حضرت محمد بن عبدالله» صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم مظهر قهاریت و اسم اعظم خداوند متعال قدم به عرصه ظهور بگذارد و به اذن خدا مجموعه اولیای خدا و دوستان وی که لباس ایثار به تن کردند و مظلومانه شهید و یا مسموم شده‌اند و نیز ستمگران عالم و رؤسای مشرکان محض را به جهان ارجاع دهد و در این میان بینی ستمگران را به خاک مذلت بمالد و مفهوم «إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ»^(۱)؛ «حکمی به جز حکم الهی نیست»، را اجرا کند، و در سایه اجرای حکم الهی حق از دست رفته مظلومان و ستمدیدگان تاریخ را در زیر سایه عدل الهی برگرداند و برای همیشه ستمگران و ظالمان را از کرسی رفعت به زیر کشانده و نابود کند. آری این یک مرحله از موارد اجرای فقط حکم الهی است ولی مرحله دیگر آن در روز قیامت است که هیچ حکومتی از ظالمان و ستمگران پانخواهد گرفت و فقط

حکم و حکومت الهی پابرجا خواهد ماند.

چنانچه در اسمای حسناى خداوند متعال آمده است: «یا من فی القيامة مُلَکة!»، «ای کسی که در قیامت (تنها) حکم و حاکمیت تو جاری است!».

آری مردم عاشق و دلباخته «امام عصر» علیه السلام در سایه «نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران» شیفته و چشم انتظار «حکومت مهدی» علیه السلام هستند تا حضرتش علیه السلام زمین را بعد از پُرسیدن با جور و ستم، با عدل و برابری آراسته نماید. به امید آن روز!!

شایان ذکر است: در این کتاب تحقیقی در مورد ضرورت حکومت، شرح وظایف قوه مجریه از رئیس جمهور به مراتب تا کارمند شهرداری از نظر اسلام به عمل آمده و به نقل از نظرات و فرمایشات حضرت «امام» علیه السلام و نیز فرمایشات «مقام معظم رهبری» حفظه الله در این باره پرداخته نشده، چون مسؤولان ذی ربط همانند: معاونت محترم فرهنگی ستاد مشترک به نقل این امور به طور مستوفی می پردازند.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

قم - حسینى اصفهانی

سال ۱۳۸۴

